

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Acta Synodalia Osnaburgensis Ecclesiae, Ab Anno Christi
MDCXXVIII.**

Brogberen, Johannes

Coloniae Agrippinae, 1657

Cap. XVII. De Sacramento Poenitentiae, & Casibus reservatis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14298

ter, neque memoriter, sed ex Missali legantur. omnes peregrinos & indecoros gestus oris, capitis, manuum, brachiorum, ac totius corporis jactationes ab augustissimo hoc mysterio eliminatos esse volumus.

8 Sacerdotes, quæ debent ex instituto Ecclesiæ, palam clariori voce pronuncient, reliqua secrete recitent.

9 Circa elevationem sacræ Hostiæ, Antiphonæ vel aliæ cantiones intempestivæ ne intercinantur, nec organum pulsetur, sed altum silentium cum recollectione animi, quod præsentibus tunc mysteriis debetur, observetur. Post elevationem Calicis, si musice cantandum est, id devote & graviter fiat: ubi verò hæcenus moris fuit, ut ad elevationem majori vel alia campana signum detur, etiam in posterum observetur; ubi non fuit, introducatur; & populus admonetur, ut tam domi quam foris ad dictum signum, reverenter, vel stet capite detecto, vel in genua procumbens oret, gratias agens Redemptori nostro, quod propter nos & nostram salutem descendit de cælis, & incarnatus est de Spiritu sancto, natus ex Maria Virgine, & Homo factus est.

10 Nec ante auroram, nec post meridiem, nisi ex causa jure permisa, nec sub Concione, Missæ celebrentur.

11 In oppidis, Pagis, & Collegiatis Ecclesiis, tam hyberno quam æstivo tempore horæ celebrandæ certo modo disponantur, ut omnium devotioni & obligationi satisfiat. Vbi vero eodem die plures Missæ dici consueverunt, is ordo servetur, ut prima in ipso diluculo pro plebis commoditate, aliæ successivè & ex intervallo dicantur, non verò plures (quatenus fieri potest) eodem tempore, præsertim diebus festivis; ut pro majori sua quæque commoditate præcepto Ecclesiæ de audiendo sacro satisfacere possit.

12 Celebrantibus autem semper Minister adsit, qui ipsis inserviat & respondeat, semper si fieri potest superpelliceo indutus, alias corpore & moribus compositis; qui ab Altari non, nisi peracto sacro, cum Sacerdote secedat.

13 Repetimus quoque ex Concilio Tridentino & Synodo Osnabrugensi, quod de Missæ Officio in privatis Oratoriis seu ædibus, aut ara portatili, non dicendo, est ordinatum, sine speciali Nostra aut Vicarii Nostri licentia, in scriptis obtenta.

14 Alienum est ab instituto Nostro & consuetudine Ecclesiæ Romanæ, ut diebus Dominicis ac festivis Missa defunctorum solemniter propter exequias mortuorum servetur. quapropter satius est, ut justa funebria in alios hebdomadæ dies rejiciantur. Quod si vero ob singulares causas ipsis Dominicis aut Festis peragendæ viderentur, id ita fiat, ut vel in Missa Dominicæ vel Festi adjuagatur oratio propria pro Defunctis, in paramentis tamen

sacerdotalibus, tempori convenientibus; vel, præter consuetam Parochialem Missam, una aut plures pro Defunctis dicantur, si plures Sacerdotes haberi possint.

15 In Altaribus & circa illa nihil omnino sit fordidum vel incompositum; in vestibus sacris nihil lacerum, vel immundum; curentque Sacerdotes, ut paramenta habeant tempori & officio convenientia. Nihil quoque desit in sacris vasis, ad officium divinum spectantibus. Altaris mappæ, purificatoria, corporalia, & alia officii divini instrumenta, sæpius laventur, mundaque & integra tutis in locis conserventur.

16 Primam Missam celebraturi Sacerdotes, non ante id facere permittantur, quam in sacris Missæ ritibus & tota ratione celebrandi juxta usum Romanum sufficienter fuerint instructi. Severe autem prohibemus omnem conviviorum luxum, ludorum, chorearum, & similium abusuum vanitatem; nec admittimus nisi ad frugale convivium ex viris aliquot honestos, ex foeminis matrem dumtaxat, sororem & in secundo gradu conjunctas. Ne fas enim & valde indignum est, Sacerdotes Christi illo die, quo primum puras in sacrificio ad Deum manus levant, rebus profanis & ludicris occupari, aut quod pejus est crapulari. In eos vero, qui in hoc deliquisse inventi fuerint, graviter animadvertemus.

Multum vero pietatem ac devotionem in populo promovebit, si Parochi ac Concionatores, hujus Sacrificii à Christo in ultima cœna instituti veritatem, excellentiam & admirabiles fructus singulari studio doceant, eumque commonefaciant, ut non solum Dominicis & Festis, sed aliis etiam diebus per hebdomadam, sacro Missæ Officio interesse studeant, neque sub reatu peccati mortalis Missam diebus Dominicis & festivis omittant. patres matresque familias etiam commonefaciendi sunt, ne liberos suos, servos & ancillas, talibus diebus ita occupent, & Missam & Concionem audire non possint.

Conc.
Trid. Sess.
22. de
Sacrif.
Missæ. c. 8.

c. Missæ
sas. cum
ad celebrandas.
de consecr.
dist. 1.

C A P. XVII. De Sacramento Pœnitentiæ, & casibus reservatis.

1 S I ea in regeneratis omnibus gratitudo erga Deum esset, ut justitiam in Baptismo, ipsius beneficio & gratia, susceptam constanter tuerentur, non fuisset opus, aliud ab ipso Baptismo Sacramentum ad peccatorum remissionem esse institutum. Quoniam autem Deus, qui dives est in misericordia, cognovit figmentum nostrum; illis etiam vitæ remedium contulit, qui se in peccati servitutem & Dæmonis potestatem tradidissent; Sacramentum videlicet Pœnitentiæ, quo lapsis post Baptismum beneficium mortis Christi applicatur; ut merito SS. PP. 8. & Concilium

Concil.
Trid. Sess.
22. de Sacram. Pœnitentiæ. c. 1.
S. Hieron. in 3. c. Esaiæ. ad Demetrum de servanda Virg. S. Ambrosii ad Virg. laps. c. 8.

C 4 Trid.

c. hoc
quoque de
consecr.
dist. 1.
Sess. 22.
Decreto
de observ.
Evangelii in
celebrat.
Missæ.
c. 22.
c. Sicuti
cum seqq.
c. his ergo.
Nullus
Presbyter
c. Clericus
de consecr.
dist. 1.

1 Sess. 6. c. 14. & Sess. 14. c. 2. Can. Secunda de Pœnit. dist. 1.

Trid. 1 Pœnitentiam, secundam post naufragium tabulam appellarint; qua scilicet ex vorrice mortalis peccati, tanquam è naufragio subvehi, & in portum salutis transferri unusquisque possit.

2 Doceant autem Parochi diligenter suos Parochianos, post lapsum ac mortalis peccati reatum, hoc medicamentum atque perfrugium Christianis omnibus ad eò ad reconciliationem salutemque necessarium esse, ut sine illo, vel ejus voto, nemo in nova lege lethaliter peccato adstrictus salvari possit. Hanc autem frugiferam esse pœnitentiam, 2 ut, quibus modis Deum offendimus (offendimus autem corde, ore, ac opere) iisdem reconciliemur Deo; corde quidem per contritionem, ore per Confessionem, ac opere per satisfactionem: quas integrales partes frequenter populo inculcandas, & præsertim ob laxiores hujus temporis opinionem ostendendum monemus, specialem peccatorum confessionem, cum numero ac circumstantiis, speciem peccati aut mutantibus, aut notabiliter aggravantibus, necessariam esse, ut Sacerdos causæ cognitionem recte ex statu pœnitentis intellecto instituire, & ubi peccata solvenda, ubi liganda, recte discernere possit.

2 S. Chr. 1. serm. de vera pœnit.

3 Cum toto anno, tum præcipuis Christi & B. Virginis festivitibus, & Quadragesimæ potissimum tempore, fidelibus Pœnitentiæ atque Confessionis ulus fructusque ferventer à Parochis & Concionatoribus erit commendandus, ac populus ad eorum frequentationem piis cohortationibus excitandus; monendique communiter omnes, cum per annum sæpius & quidem in gravissima peccata labantur, quanto cum salutis periculo conjunctum sit, si salutare pœnitentiæ remedium non eligant, sed potius in tanto salutis suæ æternæ discrimine versari, ac Dei gratia destitui, majoremque, hac Confessionis dilatione, humani generis hosti occasionem insidiarum ac malitiæ suæ in ipsos exercendæ, præbere velint.

4 Sacerdotes singulis quindenis, cæteri Clerici singulis mensibus, minimum, confiteantur.

5 Puerperæ periculose ægrotantes, & alii quibus probabile vitæ periculum imminet, non differant, salutaribus Pœnitentiæ remediis se munire, idque tempestive, ne cum corpore etiam animæ periculum incurrant. & ad hoc studiosè advigilent Pastores, atque etiam, cum necessarium judicaverint, ultro sese offerant.

1 Concilio Trid. Sess. 14. de Sacram. c. 7. & Sess. 23. c. 15. de ref.

6 Ad Confessiones autem audiendas requiritur in Sacerdote, præter potestatem quam in ordinatione sua accepit, etiam collata per Episcopum Iurisdictione, 1 & absolvendi potestas, prævio examine seu approbatione Episcopi, sine qua nulla est absolutio.

7 Nullus itaque Sacerdos, siue Sæcularis

siue Regularis, Confessiones audire præsumat quorumcunque, siue Sæcularium & Laicorum, siue Sacerdotum & Clericorum, nisi prius examine præmissio idoneus repertus, & à Nobis aut Nostro Vicario Generali approbatus fuerit; excepto mortis articulo, quando approbatus Confessarius haberi non potest; tunc enim quilibet Sacerdos ab omnibus & quibuscunque peccatis, etiam Sedi Apostolicæ aut Nobis reservatis, in foro conscientie absolvere potest.

8 Præter hanc Iurisdictionem præsentem requiritur vitæ integritas, ætatis aut saltem morum maturitas, scientia Canonum pœnitentialium, censurarum & casuum reservatorum; diligens lectio probatorum & piorum scriptorum, qui de Sacramento Pœnitentiæ scripserunt; prudentia, & discretio, ut sciant distinguere inter lepram & lepram, & salutarem medicinam peccatis contrariam applicare, pro peccato luxuriæ jejunium & continentiam, pro avaritia largitatem, pro furto primò restitutionem, deinde opera misericordie, &c. similia.

1. Deus qui Ecclesiam de pœnit. & remiss. Conc. Trident. Sess. 14. de Sacram. pœnit. c. 8.

9 Extra necessitatem Confessiones non audiantur nisi in Ecclesia, & loco aperto; maxime si confitentes sint mulieres; quas convenit breviter expedire. Confessionalia ubique erigantur in loco commodo templi, sumptibus fabricæ.

10 Caveant autem Parochi & Presbyteri, audientes confessiones, ne alii, confiteri volentes, nimium appropinquent, & confitentem aut turbent aut facultatem illi adimant liberè proferendi peccata sua, aut Confessario exactius interrogandi.

11 Meminerint etiam Confessarii, sigillum Confessionis sibi strictissime observandum, nec verbo, signo, nutu, aut quovis alio modo vel minimum veniale peccatum Confitentis prodendum esse, idque etiam post mortem; sub pœnis à Iure præscriptis. Observent etiam, ne cum pœnitentibus, quorum Exomologesin audierint, extra Confessionem de iis peccatis agant, quæ illis in Confessione manifestata sunt, nisi forsitan prægnantibus de causis, petita ante venia, & ad singularem Confiteatis utilitatem id fiat.

1. Sacerdos de pœnit. d. 6. ca. omnis utriusque de pœnit. & rem.

12 Magnopere verò ad Christiani populi disciplinam & Ecclesiæ autoritatem pertinere semper visum fuit, ut atrociora quædam & graviora crimina non à quibusvis, sed summis dumtaxat Sacerdotibus, absolverentur. Vnde merito Pontifex + Maximus, pro summa potestate sibi in Ecclesia universa tradita, causas aliquot graviorum criminum suo peculiari iudicio reservavit. quod idem Episcopis in sua cuique Diocesi, supra alios Sacerdotes inferiores autoritate, licitum esse, Concil. Trid. 5 ex definitione Canonum antiquorum recte statuit.

1 Concilio Trid. Sess. 14. de Sacram. Pœnit. c. 7. 1. dist. Sess. 14. c. 7. & c. 1. & c. 1. Episcopus de pœnit. & remiss. in 6.

CAP. XVIII. De Sacramento
Extremæ Vnctionis.

13 Peccata vero & crimina, reservationi Summi Pontificis subjecta, multa sunt; quorum præcipua in Bulla Cœnæ Domini sigillatim referuntur; de quibus expedit legere Navarrum in Manuali, & Toletum in Instructione Sacerdotum, Franciscum Suarez & alios de Censuris, Sylvestrum & alios Summistas verb. Censura, Casus reservati, Excommunicatio, &c.

14 In quibus tamen casibus, Sedi Apostolicæ reservatis, si occulti sint, Nos & Vicarius Noster ut absolvere & dispensare possimus, Concilium Trid. statuit.

1 Sess. 24.
c. 6. de
res.

15 Cum vero multi sunt Casus, Episcopali absolutioni ac dispensationi de jure reservati, qui à multis Dd. in unum sunt collecti, ac in Pastoralis Romano, à Nobis in publicum dando, designantur; ex iis tamen plerisque, Nobis de iure & consuetudine reservatos, hic ponendos existimavimus.

Casus reservati Clericorum.

Fornicatio cum filia Confessionis.
Concubinatus publicus, & vaga fornicatio.
Revelatio Confessionis.

Furtiva susceptio sacrorum Ordinum sine debita licentia, & Dimissorialibus ab alieno Episcopo; aut cum Censuris irretitas quispam Ordinem suscipit, aut sine Ordinibus celebrat aut ministrat.

Casus reservati Laicorum.

Matrimonium contractum cum alia, conjugæ adhuc vivente, scienter, aut antequam de morte prioris satis certificetur; aut clandestine initum, non servata forma Concilii Tridentini; machinatio in mortem Conjugis, morte secuta.

Casus reservati, Clericis & Laicis
Communes.

Homicidium voluntarium, facto, præcepto, consilio, vel consensu deliberato commissum.
Sacriligium in re vel in persona.

Incestus cum Consanguineis & Affinibus in gradu, à Concilio Tridentino determinato.
Adulterium.

Raptus.

Procuratio abortus vel sterilitatis.

Incendium Ecclesiarum, domorum, aut segetum, malitiosè factum.

Pollutio Ecclesiæ, Cœmeterii, sanguinis vel feminis effusione.

Violatio immunitatis & libertatis Ecclesiasticæ.

Item veneficium, sortilegium, divinatio, incantatio, cum pacto Dæmonis expresso vel implicito, & abusus Sacramentorum & rerum sacrarum ad superstitiones & artes magicas.

1 **E**Cclesia Catholica, contra omnium temporum hæreticos, ab ipsis Apostolorum temporibus palam semper ex D. 2 Jacobi Apostoli sententia affirmavit & docendum tradidit, Extremam Vnctionem Sacramentum esse vere ac proprie dictum, quo, migraturis ex hac vita, Oleo salutis & Fidei oratione augetur robur contra hostes invisibiles, in isto momento (ex quo dependet æternitas) fortius impugnantibus, & calcaneis ac fini vitæ insidiantibus; ac deinde gratia confertur remissionis reliquiarum peccatorum ad salutem corporis & animæ.

2 Jacobi
5. v. 14.
& 15.

2 Ideoque hujus Sacramenti usum & salutare effectus sæpius Parochi suis subditis, ac præsertim egrotis, explicent, ut, quod hætenus in Diocesi Nostra fere in desuetudinem abiit, in pristinum laudabilemque usum revocetur.

3 Conc.
Trid. sess.
14. in do-
ctrina de
Sacram.
Ext. Vn-
ctionis.
4. sess.
24. c. 7. de
res.

3 Parochi, induti superpelliceo & stola, hoc Sacramentum administrant periculosè laborantibus, & quorum jam deplorata videtur valetudo; licet etiam agonizantibus, & qui improvise vi mortis opprimuntur, ac sensibus carent, recte conferatur, modo antea bonæ & honestæ vitæ fuerint, & præcedenti tempore Paschali communicarint. Custodes quoque, superpelliceis induti, cum lumine sine nola præcedant.

4. sess.
14. c. 3.

4 Observent vero Parochi, Extremam Vnctionem non esse dandam pueris, extremo supplicio afficiendis, amentibus, furiosis, qui non habent lucida intervalla, impenitentibus, desperatis, excommunicatis, & qui præcepto Paschalis Communionis non satisfecerint.

5 Eximenda quoque est illa persuasio erronea & perniciosa ex mentibus hominum, qua sibi imaginantur, sese, si inungantur, citius morituros, ut propterea ad extremum vitæ halitum hoc Sacramentum differant.

6 Invigilent verò Pastores, si ex suis infirmari aliquem graviter intelligant, & mortis periculum subesse existiment, ne forte, prædicta opinione vel negligentia aut malignitate domesticorum aut aliorum, Vnctionis Sacramentum impediatur, aut æquo justius differatur; quin potius ultro ex charitate & officii sui ratione sese offerant, ovis suam invitant, moneantque infirmum de cura salutis suæ habenda, frequentiq; visitatione ad mortem disponant, ac, quatenus per occupationes licet, morituris consilio, solatio & auxilio adesse studeant; aut saltem curent, ut alius aliquis Sacerdos aut Religiosus advocetur, qui luctantem cum morte adjuvet; habeantque Pastores in hanc rem assiduos sibi libellos quosdam pios, qui de ratione bene juvandi morientes à piis & doctis viris sunt compositi.

7 Cæ-